

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
Tweede kamer

Openbare zitting van 8 mei 2018

Dossiernummer: TB-0121-2014

In de zaak van:

de heer X,
wonende te ...,

hebbende als raadslieden mrs. Y en V,
advocaten te ...,

spreekt de tweede kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten volgende beslissing uit.

Procedurevoorgaanden

I. DE PROCEDURE

1.

Met een aangetekende brief van 7 mei 2015, op dezelfde dag verzonden, heeft de stafhouder van de Orde van Advocaten bij de balie te ... hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van de tuchtraad voor advocaten van de ordes van het rechtsgebied Antwerpen, eerste kamer, van 29 augustus 2014 (TAA/SA/0183/2014).

In deze beslissing verklaarde de tuchtraad zich ‘zonder rechtsmacht’. De tuchtraad oordeelde dat aangezien X op het ogenblik van de feiten lid was van de raad van de Orde van Advocaten te ..., art. 456, lid 4 Ger. W. toepassing moest vinden. Een tuchtrechtelijke procedure ten laste van X behoorde bijgevolg tot de bevoegdheid van de tuchtraad van een ander rechtsgebied ‘dat wordt aangewezen door de voorzitter van de tuchtraad van beroep’. De tuchtraad oordeelde dat er in de voorliggende zaken geen formele beslissingen van de voorzitter van de tuchtraad van beroep voorhanden waren om de tuchtrechtelijke procedures toe te wijzen aan de tuchtraad van het rechtsgebied Antwerpen (dossiers 1301463/TU/LV en 1301210/TU/LV), zodat zij niet rechtsgeldig aanhangig werden gemaakt.

2.

Tegen de hier bestreden beslissing van 29 augustus 2014 werd al een eerste keer hoger beroep ingesteld op 4 september 2014 door de stafhouder van de Orde van Advocaten te .... Dit hoger beroep mondde uit in een beslissing van de tuchtraad van beroep van 10 maart 2015 waarbij het hoger beroep van de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... ontoelaatbaar werd verklaard omdat deze “niet beschikt over de door artikel 463, eerste lid Ger.W. vereiste hoedanigheid om hoger beroep in te stellen”.

Na de beslissing van de tuchtraad van beroep van 10 maart 2015 werd de bestreden beslissing van 29 augustus 2014 op 12 mei 2015 ter kennis gebracht aan de stafhouder van X, dit is de stafhouder van de Orde van Advocaten te ...

De stafhouder van de Orde van Advocaten te ... had op 7 mei 2015 al hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van 29 augustus 2014.

Bij beslissing van 9 februari 2016 verklaarde de tuchtraad van beroep dit hoger beroep door de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... onontvankelijk, op grond van de overweging dat het hoger beroep werd ingesteld buiten de termijn bepaald in art. 463, tweede lid Ger. W., en meer bepaald vóór de kennisgeving van de beslissing.

Tegen deze beslissing werd cassatieberoep ingesteld door de Orde van Vlaamse balies en door de Orde van Advocaten te ...

Bij arrest van 7 april 2017 (D.16.0005.N/2) vernietigde het Hof van Cassatie de beslissing van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep van 9 februari 2016 en verwees het de zaak naar de Nederlandstalige tuchtraad van beroep, anders samengesteld.

3.

Met een aangetekende brief van 4 september 2017 werden de partijen in kennis gesteld van de behandeling van de zaak door de tuchtraad van beroep op 17 oktober 2017.

Op de zitting van 17 oktober 2017 werd de zaak uitgesteld naar de zitting van 12 december 2017.

De zitting van 12 december 2017 werd wegens overmacht afgelast. De zaak werd uitgesteld naar de zitting van 13 maart 2018.

Met een aangetekende brief van 18 december 2017 werden de partijen in kennis gesteld van de behandeling van de zaak door de tuchtraad van beroep op 13 maart 2018.

Op de zitting van 13 maart 2018 werd de zaak behandeld.

Overeenkomstig artikel 466 Ger. W. wordt voor de rechtspleging de Nederlandse taal gebruikt.

4.

Bij aanvang van de behandeling van de zaak voor de tuchtraad van beroep vroeg de heer X via zijn advocaat de behandeling van de zaak met gesloten deuren.

De zaak werd verder behandeld met gesloten deuren.

5.

In de door hem via zijn advocaat neergelegde "preliminaire conclusie enkel inzake de zitting met gesloten deuren" liet de heer X gelden dat de behandeling met gesloten deuren uitsluit dat:

- de huidige of een vorige stafhouder te ..., dan wel een vervanger of een aangestelde ervan, ter zitting aanwezig zou zijn bij de behandeling van, en/of bij de uitspraak over deze zaak;

- de 'onderzoeker', met name mr. O, ter zitting aanwezig zou zijn bij de behandeling van deze zaak, tenzij gedurende de tijdspanne waarin hij conform art. 467 en 459, § 2, laatste lid Ger. W. gehoord wordt.

De heer X liet via zijn advocaat gelden dat indien de stafhouder en de onderzoeker de zaal niet zouden verlaten, zoals hoger uiteengezet, de tuchtraad van beroep preliminair zou beslissen dat alle (rechts)handelingen gesteld of te stellen in het kader van deze procedure, absoluut nietig zouden zijn en zonder enig rechtsgevolg. Dit zittingsincident werd door de tuchtraad van beroep bij de grond van de zaak gevoegd.

In ondergeschikte orde vorderde de heer X dat minstens alvorens hierover te oordelen de door hem in conclusie opgeworpen prejudiciële vragen aan het Grondwettelijke Hof zouden worden gesteld.

6.

De tuchtraad van beroep gaat niet in op het verzoek de zaak over te maken aan het Grondwettelijk Hof voor het beantwoorden van prejudiciële vragen.

De tuchtraad van beroep oordeelt dat artikel 463, eerste lid Ger.W. klaarblijkelijk de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schendt en dat overigens het antwoord op de prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen.

7.

De tuchtraad van beroep oordeelt dat zowel de onderzoeker en als vertegenwoordiger van de stafhouder van de Orde van Advocaten te ..., die hoger beroep heeft ingesteld, aanwezig mogen blijven bij de behandeling van de zaak met gesloten deuren.

7.1.

De heer X is van oordeel dat de behandeling van de zaak met gesloten deuren tot gevolg heeft dat de onderzoeker (of zijn vervanger) uitsluitend voor het geven van zijn verslag in de zittingszaal aanwezig mag zijn. Na het horen van de onderzoeker zou deze de zittingszaal moeten verlaten.

De tuchtraad van beroep oordeelt dat het feit dat de behandeling van de zaak gebeurt met gesloten deuren niet tot gevolg heeft dat de onderzoeker na het geven van zijn verslag de zaal zou moeten verlaten.

De aanwezigheid van de onderzoeker op de zitting heeft als doel de tuchtraad zo volledig mogelijk in te lichten over het onderzoek, door een mondelinge toelichting bij de schriftelijke verslagen en documenten. Voor een behoorlijke rechtsbedeling is het onontbeerlijk dat de onderzoeker aanwezig blijft gedurende de volledige behandeling van de zaak. Er kunnen tijdens de behandeling van de zaak immers vragen rijzen over het onderzoek, waarop de tuchtraad het antwoord van de onderzoeker wenst te kennen.

De openbaarheid van de zitting is een grondwettelijke principe en de algemene regel (art. 148 G.W., art. 757, §1 Ger.W., art. 6.1 EVRM) ter bescherming tegen geheime rechtspraak die zou ontsnappen aan het toezicht van de bevolking en is tevens een middel om het vertrouwen in het gerecht te bewaren (Jean Laenens, Karen Broeckx, Dirk Scheers, *“Handboek gerechtelijke Recht”*, Antwerpen, Intersentia, 2004, p. 384, nr. 802).

De uitzonderlijke mogelijkheid die aan de betrokken advocaat wordt geboden om een behandeling met gesloten deuren te vragen, mag niet tot gevolg hebben dat de tuchtraad niet langer volledig zou worden ingelicht, zoals bij een behandeling in openbare zitting.

De heer X verduidelijkt op geen enkele wijze hoe zijn belangen zouden worden geschonden door het feit dat de onderzoeker aanwezig blijft ter terechtzitting in het geval de behandeling van de zaak met gesloten deuren plaatsvindt.

In tegenstelling tot het publiek, dat bij een zitting met gesloten deuren de zaal moet verlaten, is de onderzoeker betrokken in de tuchtprocedure, heeft hij uit dien hoofde kennis van de zaak en is hij gebonden door het beroepsgeheim.

7.2.

De behandeling van de zaak met gesloten deuren verzet er zich evenmin tegen dat de stafhouder die beroep heeft ingesteld, of diens vertegenwoordiger, bij de behandeling van de zaak aanwezig blijft.

De aanwezigheid van de stafhouder die hoger beroep heeft ingesteld, of diens vertegenwoordiger, op de zitting heeft als doel de tuchtraad van beroep zo volledig mogelijk in te lichten over redenen van het hoger beroep. Voor een behoorlijke rechtsbedeling is het aangewezen dat de stafhouder die hoger beroep heeft ingesteld, of diens vertegenwoordiger, aanwezig blijft gedurende de volledige behandeling van de zaak. Er kunnen tijdens de behandeling van de zaak immers vragen rijzen over het hoger beroep, waarop de tuchtraad het antwoord van de stafhouder of diens vertegenwoordiger wenst te kennen.

De behandeling van de zaak met gesloten deuren kan niet tot gevolg hebben dat bepaalde actoren van de tuchtprocedure, die in die hoedanigheid al kennis hebben van de zaak, uit de tuchtprocedure zouden worden geweerd.

Ook hier geldt dat de stafhouder die beroep heeft ingesteld, in tegenstelling tot het publiek, betrokken is in de tuchtprocedure, kennis heeft van de zaak en gebonden is door het beroepsgeheim, zodat de heer X geen enkele schade kan lijden door de aanwezigheid van de stafhouder die beroep heeft ingesteld tijdens de behandeling van de zaak met gesloten deuren.

8.

Stafhouder Z lichte het door hem in hoedanigheid van stafhouder van de Orde van Advocaten te ... ingestelde hoger beroep toe.

Mr. O, die door de stafhouder te ... als onderzoeker was aangesteld, bracht verslag uit.

Procureur – generaal P verleende advies.

Mr. Y en mr. V namen de verdediging waar. Zij legden simultaan twee conclusies en twee dossiers neer.

Aan de heer X werd het laatste woord verleend.

De debatten werden gesloten verklaard. De zaak werd in beraad genomen.

II. ONTVANKELIJKHEID VAN HET HOGER BEROEP

Bij aangetekende brief van 7 mei 2015 stelde de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... hoger beroep in tegen de beslissing van 29 augustus 2014 (TAA/SA/0183/2014) van de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied Antwerpen.

De brief is getekend door de stafhouder in functie op 07.05.2015, Z.

Blijkens de eerste zin van de brief wordt het hoger beroep ingesteld “namens de stafhouder van de Orde van Advocaten bij de balie te ...”.

Het gaat hier duidelijk om een verschrijving. Wanneer de stafhouder in functie van de Orde van Advocaten te ... hoger beroep instelt “namens” de stafhouder van de Orde van Advocaten te ..., dan kan daaruit redelijkerwijze enkel wordt afgeleid dat het hoger beroep is ingesteld door de stafhouder bij de Orde van Advocaten te ...

Het hoger beroep is tijdig en regelmatig ingesteld. Op het ogenblik van het instellen van het hoger beroep was van de beslissing van 29 augustus 2014 van de tuchtraad voor Advocaten van de Ordes van het rechtsgebied Antwerpen nog geen kennis gegeven aan de stafhouder van de Orde van Advocaten te ..., zodat de beroepstermijn nog niet verstreken was.

Krachtens artikel 461 §2 Ger.W. moet de secretaris van de tuchtraad binnen acht dagen na de uitspraak kennis geven van de beslissing aan de stafhouder van de betrokken advocaat. Deze termijn van acht dagen is een termijn van orde, die niet op straffe van nietigheid is gesteld. Het feit dat deze termijn door de secretaris van de tuchtraad niet werd gerespecteerd, heeft als gevolg dat de beroepstermijn voor de stafhouder van de betrokken advocaat nog lopende was op het ogenblik van het instellen van het hoger beroep. De geldigheid van het ingestelde hoger beroep is daardoor niet aangetast.

Het feit dat stafhouder Z in de periode voor het instellen van het hoger beroep in andere hoedanigheden, als lid van de tuchtcel of als onderzoeker, kennis had genomen van de feiten die aan de zaak ten grondslag liggen, ontnemt hem niet de bevoegdheid om te handelen als stafhouder en in die hoedanigheid hoger beroep in te stellen.

Het hoger beroep werd tijdig en regelmatig ingesteld en is ontvankelijk.

III. TEN GRONDE

Gebrek aan rechtsmacht van de tuchtraad voor de advocaten van de Ordes van het rechtsgebied Antwerpen

1.

De heer X was op het ogenblik van de feiten die hem ten laste worden gelegd advocaat bij de Orde van Advocaten te .... Hij was er tevens lid van de raad van de Orde.

Artikel 456, vierde lid Ger. W. bepaalt :

“Ten aanzien van de voorzitter, de kamervoorzitters, de assessoren en de plaatsvervangende assessoren, de secretarissen en de plaatsvervangende secretarissen van de tuchtraad en de advocaten die lid zijn van de tuchtraad van beroep, en ten aanzien van de stafhouders en de leden van de raden van de Orde, behoort de tuchtrechtelijke procedure in eerste aanleg tot de bevoegdheid van de tuchtraad van een ander rechtsgebied, dat wordt aangewezen door de voorzitter van de tuchtraad van beroep. In dat geval wordt het tuchtrechtelijk onderzoek gevoerd door de stafhouder, of in voorkomend geval door de voorzitter van de tuchtraad van bedoeld rechtsgebied.”

Sinds het ontstaan van de wet bestaat er betwisting over de vraag wie de stafhouder is die het tuchtrechtelijk onderzoek in dat geval voert.

In een bepaalde interpretatie van de wet blijft dit de stafhouder van de eigen balie of een door hem aangesteld onderzoeker. In een andere interpretatie moet het onderzoek worden gevoerd door een stafhouder van een van de Ordes van Advocaten die vallen onder de tuchtraad van een ander rechtsgebied dat werd aangewezen door de voorzitter van de tuchtraad van beroep.

In beide interpretaties is enkel de tuchtraad van een ander rechtsgebied bevoegd en dient deze tuchtraad te worden aangewezen door de voorzitter van de tuchtraad van beroep.

2.

In het dossier TB-0121-2014 heeft de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... bij brief van 29 mei 2013 aan de voorzitter van de tuchtraad van beroep verzocht om overeenkomstig artikel 456 Ger. W. "het rechtsgebied op te geven dat het tuchtonderzoek zal dienen te voeren en de tuchtrechtelijke procedure zal opvolgen".

In antwoord daarop heeft de voorzitter van de tuchtraad van beroep bij brief van 11 juni 2013 (in opdracht getekend) de brief van de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... doorgezonden naar de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... met de boodschap :

"U zal hieraan wel het gevolg willen voorbehouden dat u gepast acht. Dit schrijven wordt u aangetekend overgemaakt bij toepassing van artikel 456 laatste lid, Ger. W."

In het tweede dossier TB-01463-2014 schreef de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... op 20.06.2013 de voorzitter van de tuchtraad van beroep aan met de boodschap dat er een tweede zaak was tegen mr. X en met de vraag :

"Gezien deze beslissing van 10.04.2013 en de daarin weerhouden motivering, meen ik dat ook dit tweede dossier aan uw ambt dient te worden overgemaakt m.o.o. verwijzing conform artikel 456 Ger. W."

"Kunt u mij opgeven of het tuchtonderzoek dat in voormeld dossier S11098 eveneens moet gevoerd worden door de stafhouder te ...?"

In antwoord daarop ontving de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... een e-mail op 4 juli 2013 uitgaande van een stafmedewerker van het departement deontologie van de Orde van Vlaamse Balies, in opdracht van de voorzitter van de tuchtraad van beroep met volgende boodschap :

"Dit onderzoek dient inderdaad eveneens door de stafhouder van ... te gebeuren."

3.

Uit deze briefwisseling kan enkel worden afgeleid dat de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied Antwerpen niet rechtsgeldig werd aangewezen door de voorzitter van de tuchtraad van beroep om te zetelen in beide zaken.

Nog afgezien van de vraag of de voorzitter van de tuchtraad van beroep de kennisgeving van zijn beslissing in uitvoering van artikel 456, vierde lid Ger.W. kan delegeren aan een stafmedewerker van de Orde van Vlaamse Balies, kan uit de lezing van de twee brieven uitgaande van de stafmedewerker, handelende in opdracht van de voorzitter van de tuchtraad van beroep, enkel worden afgeleid dat de voorzitter van de tuchtraad van beroep de stafhouder van de Orde van Advocaten te ... aanwees in het kader van het tuchtrechtelijk onderzoek, maar niet dat hij, zoals artikel 456, vierde lid Ger. W. voorschrijft, de tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied Antwerpen aanwees als bevoegde tuchtraad.

Artikel 456, vierde lid Ger.W. bepaalt niet dat de voorzitter van de tuchtraad van beroep een stafhouder aanwijst om het onderzoek te voeren, maar wel dat hij de tuchtraad van een ander rechtsgebied aanwijst als bevoegde tuchtraad voor de tuchtrechtelijke procedure.

De tuchtraad voor advocaten van de Ordes van het rechtsgebied Antwerpen heeft dienvolgens terecht geoordeeld dat hij in beide zaken zonder rechtsmacht was.

**Om deze redenen,
de tuchtraad van beroep,**

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch wijst het af als ongegrond.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

Mevrouw Astrid De Preester, voorzitter, en de assessoren mr. Philippe De Jaegere, mr. Jan Goedhuys, mr. Edward Pieters en mr. Stephan Vaninbroukx.

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak.

Ph. De Jaegere

J. Goedhuys

E. Pieters

S. Vaninbroukx

Waren aanwezig bij de uitspraak:

mevrouw Astrid De Preester, voorzitter,
en mr. Ludo Kools, secretaris.

L. Kools

A. De Preester